

POLITIKKUR

HALL Á FÍGGJARLÓGINI BURTUR FYRI FYRSTU FERÐ Í ÁTTA ÁR

Fíggjarlógin fyri 2016 fer fyri fyrstu ferð í átta ár at geva eitt lítið avlop

Árni Gregersen

Tey vóru har – øll frá samgonguni og hendinga andstøðupolitikkarar

Løgmaður, landsstýrisfólk og tingfólk møttu á tíðindafundinum í Tinganesi, tá ið samgongan loksins kom við uppskotinum til fíggjarlóg fyri 2016.

Hægri gjøld til fiski- og alivinnuna, hægri besin- og oljuprísir og hægri vegskattir umframt sparingar í útgjaldi av pensjónum gera, at tað sær út til at avlop fæst á fíggjarlógini næsta ár.

Vinnan kemur við einum stórum parti av hægri inn-tøkunum.

Alivinnan fær nú eitt tøkugjald, sum eftir útrokningunum hjá samgonguni fer at geva landskassanum 108 milljónir krónur.

Frá at hava galdið ein eykaskatt verður alt umlagt nú, so alivinnan skal gjalda eitt tøkugjald. Tøkugjaldið er fimm prosent, rokna av prísinum á feskum laks.

– Vit hava valt at leggja hetta gjaldið á sum eitt leigugjald, segði aksel V. Johanesen, løgmaður.

– Alivinnan skal gjalda hetta fyri at hava framhjárættin til at brúka føroysku firðirnar. Hetta er nakað, sum alifeløgini hava rætt til framum onnur í samfelagnum, so tí skulu tey gjalda fyri leigur av firðunum, segði løgmaður.

Fiskivinnan

Fiskivinnan skal eisini gjalda meira umframt at nakað av tilfeinginum komandi ar verður selt á uppboðið.

Sum tað sær út nú, so fer gjaldið frá fiskivinnuni at hækka úr 111 til 178 milljónir krónur, men harumframt so er ætlanin, at 15 prosent av uppsjóvarfiskinum verður seldur á uppboði.

Serligar reglur verða gjørdar fyri uppboðnum, sum skulu tryggja at tað eru føroysk feløg, sum keypa rættindini og at tað eru føroyingar sum hava ræðisrættin.

Fyri fyrstu ferð verður eisini ein partur av kvotuni í Barentshavinum seldur á uppboðið. Talan er um tær toskakvoturnar, sum føroyingar keypa frá russum fyri uppsjóvarfisk.

Í sambandi við fiskivinnuna, so hevur samgongan eisini tikið avgerð um, at tað almenna skal byggja nýtt havrannsóknarskip í staðin fyri Magnus Heinason.

Áður hevur ætlanin verið, at eitt alment partafelag skal byggja skipið, men hesum ætlanum hevur samgongan slept.

Samgongan vil, at tað almenna byggir skipið og hev-

ur í fíggjarlógini fyri 2016 sett 16 milljónir krónur av til havrannsóknarskip.

Skattalætti

Undan valinum lovaðu samgonguflokkarnir, at lág- og meðalinntøkurnar fóru at fáa ein skattalætta.

Hesum lyfti hava samgonguflokkarnir hildið. Skattalættin fer at kosta landskassanum um 150 millj-

ónir krónur. Hesin lættin fer at geva lág- og meðalinntøkunum ein lætta uppá einar 500 krónur um mánaðin.

Samgongan hevur eisini valt at umleggja kringvarpsgjaldið, soleiðis at í staðinfyri at gjalda 3600 krónur fyri hvørt húsarhald, so skal hvør vaksins persónur millum 24 og 66 ár gjalda 1800 krónur umárið.

Tey, sum eru undir 24 ár

gjalda onki og tey sum eru omanfyri 66 ár gjalda ein triðing av gjaldinum. Samgonan kallar tað ikki fyri skatt, men tað verður Taks, sum fer at taka gjaldið inn fyri Kringvarpið.

Eyka gjald

Fyri at fáa endarnar at røkka saman, so verður tað eisini dýrari at koyra bil.

Bensinprísurin fær eitt eyka gjald uppá 30 oyru og diesel 25 oyru. Harumframt hækkar vegskatturin við 10 prosentum.

Hetta rakar sjálvandi tey, sum hava langt til arbeiðis og tí hækkar ferðastuðulin eisini við 10 prosentum.

Eitt annað gjald, sum verður lagt á vanliga løntakaran, er gjaldið til Samhaldsfasta Eftirlønargrunnin.

Men tær stóru og tungu sparingarnar síggjast í, at 40 milljónir minni verða útgoldnar minni í grundupphæddini í fólkapensjónini.

– Hetta hevur tó ikki við sær, at nakar fær minni útgaldið, segði landsstýrskvinnan við fíggjar-málum, Kristina Háfoss.

Krógva seg væl aftanfyri skattalætta til láginntøkur

Formaðurin í Sambandsflokkinum saknar veruligar sparingar á fíggjarlógini

– Tey krógva seg aftanfyri skattalættan til láginntøkurnar.

Formaðurin í Sambandsflokkinum, Bárður á Steig Nielsen, finst at, at samgongan ongar sparingar í veruleikanum hevur gjørt á fíggjarlógini.

40 milljónir minni verða goldnar úr landskassanum í grundupphædd til pensjónir, men pengarnir verða bara tiknir úr einum øðrum kassa.

Heldur ikki lækkaðu iløgurnar heldur formaðirn í Sambandsflokkinum serliga nógv um.

– Tað snýr seg um, tá ið nógv ferð er á búskapinum, at minka almenna eftirspurningin eftir vørum og tænastum. Tað umvenda eigur at henda, tá ið tíðirnar ikki eru so góðar.

Eftir tí sum sagt var, so lækkar raksturin á fíggjarlógini 0,7 prosent í mun til framskrivaðu fíggjarlógina.

Hetta gevur kortini ein samlaðan vøkstur í rakstrinum uppá 3,1 prosent og tað er rættuliga høgt.

Landsstýrskvinnan við fíggjarmálum segði, at hetta er tí fleiri stovnar eru so hart pindir gjøgnum nógv ár, at teir nú mugu hjálpast uppá slætt.

– Til dømis fara 30 milljónir til heilsuverkið, men tá er eisini dýrari heilivágur og aðrar eykajáttanir tiknar við í fíggjarlógini fyri næsta

ár sigur hon.

Taka frá vinnuni – geva privatum

Bárður Nielsen vísir á, at samgongan hevur valt at taka pening frá vinnuni við gjøldum, men samstundis verður ein partur av hesum inntøkum latin privatum – serliga sum skattalætti. Hann finst eisini at ætlanunum um at lata Landsbankan uppaftur í mai komandi ár:

– Hvat skal Landsbankin gera, sum ikki verður gjørt í dag? Gevur tað nakra sum helst meining at seta hendan bankan á stovn aftur? Eg haldi ikki. Eg haldi at hetta bert er ein útreiðsla afturat, sigur Bárður Nielsen.

Formaðurin í Fólkaflokkinum er samdur við Bárði Nielsen. Jørgen Niclasen sigur tó, at størsti trupulleikin er, at vøksturin í rakstrinum er ov høgur.

Hann er munandi størri

enn tann vøkstur, sum Búskaparráðið annars væntar komandi ár.

– Tá ið eg sá myndina av einum tunnilmuna, har tað stóð: “Here begins toll road”, so var tað júst tí kenslu eg sat eftir við. Full ferð er sett á avgjöld og skattir, sigur Jørgen Niclasen.

– Í veruleikanum verða pengarnir tiknir frá vinnuni og brúktir til almenna raksturin, sigur Jørgen Niclasen, formaður í Fólkaflokkinum.